

ENERGETICKÝ REGULAČNÍ ÚŘAD

Masarykovo náměstí 5, 586 01 Jihlava

Sp. zn. OSR-12420/2017-ERU

V Ostravě dne 22. listopadu 2018

Č. j. 12420-20/2017-ERU

ROZHODNUTÍ

Energetický regulační úřad jako věcně příslušný správní orgán podle ust. § 18 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, ve správním řízení vedeném pod sp. zn. OSR-12420/2017-ERU a zahájeném Energetickým regulačním úřadem dne 6. září 2018 z moci úřední ve smyslu ust. § 78 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich (dále jen „zákon o odpovědnosti za přestupky“), v návaznosti podle ust. § 46 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), s obviněným ze správního deliktu, kterým je fyzická osoba podnikající [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], IČO: [REDAKCE], ve věci podezření ze spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017 (dále jen „energetický zákon“), rozhodl

takto:

I. Obviněný ze správního deliktu [REDAKCE], se sídlem [REDAKCE], [REDAKCE], IČO: [REDAKCE] (dále také „účastník řízení“), **se uznává vinným ze správního deliktu (nyní přestupku) podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona**, kterého se dopustil tím, že v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona prováděl dne 22. března 2017 v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Jalubí u nemovitosti č. p. 165 strojně zemní práce v souvislosti se stavbou „Oprava místní komunikace a chodníků, místní část Hrnčíře a Chrástka“, při kterých došlo k poškození středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 32, a tím k porušení zákazu poškození plynárenského zařízení činností v ochranném pásmu i mimo ně.

II. Podle ust. § 91a odst. 7 zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona ukládá **pokuta ve výši 61 000 Kč** (slovy: šedesát jeden tisíc korun českých), která je splatná dle ust. § 46 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky do 30 dnů od nabytí právní moci tohoto rozhodnutí na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 15818.

III. Podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky a ust. § 79 odst. 5 správního řádu ve spojení s ust. § 6 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení,

ve znění pozdějších předpisů, se účastníkovi řízení ukládá povinnost uhradit **náklady řízení ve výši paušální částky 1 000 Kč** (slovy: jeden tisíc korun českých). Náklady řízení jsou splatné do 30 dnů ode dne nabytí právní moci tohoto rozhodnutí, a to na účet Energetického regulačního úřadu vedený u České národní banky, č. ú. 19-2421001/0710, variabilní symbol 15818.

IV. Podle ust. 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se společnost **GasNet, s.r.o.**, se sídlem Klíšská 940/96, Klíše, 400 01 Ústí nad Labem, IČO: 272 95 567 (dále jen „poškozený“), zastoupená [REDAKCE], advokátem, se sídlem [REDAKCE], [REDAKCE], s nárokem na náhradu škody **odkazuje na soud.**

V. Podle ust. § 95 odst. 2 zákona o odpovědnosti se poškozenému **nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění

I. Úvod

Dne 6. září 2018 Energetický regulační úřad (dále jen „Úřad“) zahájil doručením Oznámení o zahájení řízení č. j. 12420-7/2017-ERU, ze dne 28. března 2018 správní řízení s účastníkem řízení ve věci podezření ze spáchání správního deliktu (nyní přestupku) dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

Správní řízení bylo zahájeno na základě výsledků kontroly vedené pod sp. zn. 07797/2017-ERU a zahájené dne 25. července 2017 podle ust. § 5 odst. 2 písm. b) zákona č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů.

II. Kontrolní zjištění

Předmětem kontroly bylo dodržování ust. § 68 odst. 3 energetického zákona účastníkem řízení. Na základě kontrolního zjištění a získaných podkladů vyhotovil kontrolní orgán dne 23. října 2017 Protokol o kontrole č. [REDAKCE], č. j. 07797-14/2017-ERU. Kontrolou bylo zjištěno a doloženo, že účastník řízení prováděl dne 22. března 2017 v obci Jalubí u nemovitosti č. p. 165 v blízkosti plynárenského zařízení - středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 32 (dále také „plynovodní přípojka“ či „plynárenské zařízení“) činnost, v jejímž důsledku došlo v rozporu s ust. § 68 odst. 3 energetického zákona k poškození tohoto energetického zařízení. Vůči kontrolnímu zjištění uvedenému ve shora konkretizovaném protokolu o kontrole nepodal účastník řízení žádné námitky.

III. Průběh správního řízení

Správní orgán zjistil, že v souvislosti s výše uvedeným jednáním vznikla škoda. Správní orgán proto v souladu s ust. § 70 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky nejprve přípisem ze dne 30. listopadu 2017, č. j. 12420-3/2017-ERU, doručeným téhož dne učinil dotaz na společnost GasNet, s.r.o., se sídlem Klíšská 940/96, Klíše, 400 01 Ústí nad Labem, IČO: 272 95 567 (dále jen „poškozený“), zda jí byla škoda, způsobena výše uvedeným skutkem, uhrazena.

Poškozený v přípisu ze dne 7. prosince 2017 sdělil, že škoda uhrazena nebyla, a že se se svým nárokem na náhradu škody připojuje v přestupkovém řízení. Dne 9. února 2017 učinil dotaz, zda bylo správní řízení ukončeno. Správní orgán přípisem ze dne 19. února 2018, č. j. 12420-6/2017-ERU, poškozenému sdělil, že přestupkové řízení dosud ukončeno nebylo.

Dne 29. listopadu 2017 byl do správního spisu vložen kontrolní spis sp. zn. 07797/2017-ERU, o čemž byl téhož dne vyhotoven Záznam o vložení do spisu.

Dne 28. března 2018, 9. května 2018, 17. května 2018, 22. srpna 2018 Úřad zaslal účastníkovi řízení Oznámení o zahájení řízení ze dne 28. března 2018, č. j. 12420-7/2017-ERU, které bylo účastníkovi řízení doručeno až dne 6. září 2018, ve věci podezření ze spáchání správního deliktu dle ust. § 91a odst. 1 písm. o) zákona č. 458/2000 Sb., o podmínkách podnikání a o výkonu státní správy v energetických odvětvích a o změně některých zákonů (energetický zákon), ve znění účinném do 5. června 2017. Správní orgán zároveň účastníka řízení poučil o možnosti žádat o nařízení ústního jednání podle ust. § 80 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Dne 19. dubna 2018 Úřad zaslal poškozenému přípis označený jako Vyrozumění o možnosti upřesnit nárok na náhradu majetkové škody, č. j. 12420-8/2017-ERU, který byl poškozenému doručen dne 20. dubna 2018.

Úřad dne 26. dubna 2018 obdržel vyjádření právního zástupce poškozeného z téhož dne, sp. zn. [REDAKCE], v němž upřesňuje náhradu škody ve výši 10 039,94 Kč, která mu byla způsobena, takto:

- Provedené pracovní úkony: [REDAKCE] Kč
- Doprava a čas strávený na cestě: [REDAKCE] Kč
- Materiál: [REDAKCE] Kč
- Únik zemního plynu: [REDAKCE] Kč

Poškozený současně s odkazem na ust. § 95 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky, žádá, aby mu správní orgán přiznal nárok na náhradu nákladů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody ve výši celkem 4 452,80 Kč, a to zcela nebo zčásti, v závislosti na úspěchu poškozeného s uplatněním nároku.

Výši uplatněné škody dokládal poškozený daňovým dokladem - fakturou č. [REDAKCE] ze dne 6. dubna 2017 adresovanou účastníkovi řízení (dále jen „faktura č. [REDAKCE]“), Protokolem o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. [REDAKCE] ze dne 23. března 2017, Protokolem o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení číslo hlášení v SAP PM: [REDAKCE] ze dne 22. března 2017, a dokumentem Poškození plynárenského zařízení třetí stranou ze dne 22. března 2017.

Dne 17. září 2018 Úřad zaslal účastníkovi řízení přípis označený jako Vyrozumění o možnosti vyjádřit se, doložit majetkové poměry, č. j. 12420-17/2017-ERU, který byl účastníkovi řízení doručen dne 1. října 2018. Úřad účastníka řízení vyrozuměl v souladu s ust. § 36 odst. 3 správního řádu o možnosti vyjádřit se před vydáním rozhodnutí k podkladům rozhodnutí a o možnosti doložit majetkové poměry. Současně účastníka řízení

vyrozuměl o tom, co tvoří podklad rozhodnutí ve věci. Účastník řízení již žádné další vyjádření v rámci správního řízení nezaslal.

Dne 2. října 2018 Úřad zaslal poškozenému prostřednictvím jeho zástupce vyrozumění, č. j. 12420-19/2017-ERU, které mu bylo doručeno dne 3. října 2018, v němž ho poučil o tom, že může ve správním řízení žádat o nařízení ústního jednání.

Správní orgán s ohledem na zásadu materiální pravdy zakotvenou v ust. § 3 správního řádu dospěl k závěru, že veškeré podklady, které jsou součástí spisu sp. zn. OSR-12420/2017-ERU ke dni vydání tohoto rozhodnutí, jsou pro vedení správního řízení a vydání tohoto rozhodnutí úplné a dostačující pro zjištění stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad jeho úkonu s požadavky uvedenými v ust. § 2 správního řádu.

IV. Popis skutkového stavu

Zemní práce související se stavbou „Oprava místní komunikace a chodníků, místní část Hrnčíře a Chrástka“ (dále jen „stavba“), prováděl pan [REDAKCE] (strojník) na základě dohody o provedení práce uzavřené s účastníkem řízení dne 5. března 2017.

Účastník řízení prováděl zemní práce na stavbě na základě Smlouvy o dílo č. [REDAKCE] uzavřené dne 8. března 2017 s objednatelem Obcí Jalubí, IČO: 002 90 980 (dále jen „objednatel“).

K předání a převzetí staveniště mezi objednatelem a účastníkem řízení došlo dne 9. března 2017, o čemž svědčí Zápis předání a převzetí staveniště ze stejného dne.

Dne 3. listopadu 2014 vydal správce plynárenského zařízení na základě žádosti společnosti S-projekt plus, a.s. vyjádření k povolení stavby zn. [REDAKCE] s platností 24 měsíců ode dne jeho vydání a s vymezením podmínek pro provádění prací v ochranném pásmu dotčených plynárenských zařízení. V bodě 6) vyjádření se uvádí, že při provádění stavební činnosti nemá být použito nevhodného nářadí, zemina má být těžena pouze ručně bez použití pneumatických, elektrických, bateriových a motorových nářadí.

Vytyčení polohy plynárenského zařízení v terénu bylo provedeno dne 15. března 2017 s platností 2 měsíce, o čemž byl téhož dne vyhotoven Protokol o vytyčení plynárenského zařízení. Vytyčení bylo provedeno s využitím hledače typu RD 8000 a bylo vyznačeno barvou na osu potrubí.

Dne 22. března 2017 došlo v ochranném pásmu plynárenského zařízení v obci Jalubí u nemovitosti č. p. 165 při provádění zemních prací souvisejících se stavbou k poškození plynárenského zařízení účastníkem řízení.

Účastník řízení se v rámci kontroly k poškození plynárenského zařízení nevyjádřil.

Při podání vysvětlení Policii České republiky, Krajskému ředitelství policie Zlínského kraje, Územnímu odboru Uherské Hradiště, Obvodnímu oddělení policie Uherské Hradiště (dále jen „Policie ČR“), č. j. [REDAKCE] [REDAKCE] dne 22. března 2017 a 29. března 2017, účastník řízení mimo jiné uvedl,

že 22. března 2017 prováděl ██████████ bagrem výkopové práce před domem č. p. 266 v Jalubí. Pan ██████████ mu volal, že porušil plynárenské zařízení. Pan ██████████ věděl, že tam vede plynárenské zařízení, když účastník řízení mu předešlého dne osobně trasu vedení plynárenského zařízení ukazoval. Tato trasa byla vyznačena sprejem, ale při použití těžké techniky se poškodila. Účastník řízení nevěděl, že pan ██████████ nemá platný průkaz strojníka. Plynovodní přípojka byla uložena v hloubce 0,8 metru, což byla hloubka dostatečná. Plynovodní přípojka byla přímo nad starým kanalizačním potrubím. V důsledku poškození plynárenského zařízení byl odpojen dům č. p. 165.

K věci podal vysvětlení Policii ČR pan ██████████ dne 22. března 2017, č. j. ██████████, v němž mimo jiné uvedl, že pro účastníka řízení provádí výkopové práce na základě dohody o provedení práce. Při provádění prací dne 22. března 2017 poškodil plynovodní přípojku. Vzhledem k tomu, že unikl plyn, tak ihned nabral hlínu a tuto nahrnul na plynovodní přípojku, aby došlo k co nejmenšímu úniku plynu do ovzduší. Plynovodní přípojka byla označena ještě předtím, než se začaly provádět zemní práce sprejem. Následně se však prováděly práce a označení již dne 22. března 2017 nebylo vidět. Pan ██████████ obsluhoval bagr zn. CAT, typ 303,5E.

Vzniklé poškození bylo bezprostředně nahlášeno místně příslušnému správci plynárenského zařízení, který zajistil jeho následnou opravu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo k úniku 245 m³ plynu do ovzduší za dobu 25 minut, a dále došlo k přerušení dodávky plynu 1 konečnému zákazníkovi, jak vyplývá z Protokolu o narušení ochranného nebo bezpečnostního pásma plynárenského zařízení číslo hlášení v SAP PM: ██████████ ze dne 22. března 2017 a z Protokolu o úniku plynu z poškozeného plynárenského zařízení č. ██████████ ze dne 23. března 2017.

V. Právní hodnocení

Dle článku 40 odst. 6 Listiny základních práv a svobod se trestnost činu posuzuje a trest se ukládá podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán. Pozdějšího zákona se použije, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Dle ust. § 112 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky se odpovědnost za přestupky a dosavadní jiné správní delikty posoudí podle dosavadních zákonů, pokud k jednání zakládajícímu odpovědnost došlo přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. před 1. červencem 2017. Podle tohoto zákona se posoudí jen tehdy, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Jak právní úprava odpovědnosti za správní delikt fyzické osoby podnikající dle energetického zákona, ve znění účinném před 1. červencem 2017, tak i právní úprava odpovědnosti za přešupek fyzické osoby podnikající dle zákona o odpovědnosti za přestupky je založena na tzv. objektivní odpovědnosti, tj. odpovědnost je posuzována v obou právních úpravách bez ohledu na zavinění. V tomto směru lze tedy konstatovat, že právní úprava dle zákona o odpovědnosti za přestupky není pro pachatele příznivější.

Ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, obdobně jako ust. § 23 odst. 1 v návaznosti na ust. § 21 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky uvádí, že podnikající fyzická osoba za správní delikt, neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno

požadovat, aby porušení právní povinnosti zabránila. Dle ust. § 21 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky se pak právnická osoba nemůže odpovědnosti za přestupek zprostit, jestliže z její strany nebyla vykonávána povinná nebo potřebná kontrola nad fyzickou osobou, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, nebo nebyla učiněna nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení přestupku. Toto ustanovení se uplatní i v případě fyzické osoby podnikající. Správní orgán tudíž dospěl k závěru, že pro posouzení obecné odpovědnosti účastníka řízení za spáchání správního deliktu se použije právní úprava účinná v době spáchání správního deliktu, tj. právní úprava dle energetického zákona, neboť právní úprava obecné odpovědnosti fyzické osoby podnikající za přestupek dle zákona o odpovědnosti za přestupky je ve svém důsledku pro pachatele totožná, ne-li méně příznivá s přihlédnutím k nemožnosti vyvinění dle ust. § 21 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky.

Správní orgán dále přistoupil k vyhodnocení příznivosti znění speciálního zákona upravujícího odpovědnost za přestupky účastníka řízení, kdy konstatuje, že energetický zákon byl po spáchání vytýkaného jednání účastníka řízení specifikovaném ve výroku I. tohoto rozhodnutí čtyřikrát novelizován, a to naposledy zákonem č. 225/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony, kdy tato novela nabyla účinnosti 1. ledna 2018 (dále jen „novelizovaný energetický zákon“). Zákon o odpovědnosti za přestupky nebyl od nabytí své účinnosti dosud novelizován.

Jak energetický zákon [v ust. § 91a odst. 1 písm. o)], tak i novelizovaný energetický zákon [taktéž v ust. § 91a odst. 1 písm. o)] vždy trestal a trestá toho, kdo poruší ust. § 68 odst. 3 těchto zákonů. Z uvedeného tedy vyplývá, že právní úprava posouzení odpovědnosti za přestupek novelizovaného energetického zákona není pro účastníka řízení příznivější, neboť je totožná s právní úpravou účinnou v době spáchání činu. Správní orgán proto posoudil jednání účastníka řízení podle právní úpravy účinné v době, kdy byl správní delikt spáchán.

Dle ust. § 112 odst. 3 zákona o odpovědnosti za přestupky se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, tj. od 1. července 2017, na určení druhu a výměry sankce za dosavadní přestupky a jiné správní delikty použijí ustanovení o určení druhu a výměry správního trestu, je-li to pro pachatele výhodnější.

Dle ust. § 35 zákona o odpovědnosti za přestupky lze za přestupek uložit správní trest ve formě (i) napomenutí, (ii) pokuty, (iii) zákazu činnosti, (iv) propadnutí věci nebo náhradní hodnoty či (v) zveřejnění rozhodnutí o přestupku.

S ohledem na ust. § 18 odst. 3 energetického zákona i novelizovaného energetického zákona (jako zvláštního zákona ve vztahu k zákonu o odpovědnosti za přestupky), které upravuje taxativní výčet sankcí, jež je možné uložit za porušení právních předpisů v působnosti Úřadu, a to sankce ve formě pokuty a opatření k nápravě, má správní orgán za to, že správní trest pouze ve formě napomenutí není možné uložit, jelikož by to bylo v rozporu právě s ust. § 18 odst. 3 výše citovaných zákonů. Pro úplnost správní orgán uvádí, že i pokud by bylo možné správní trest ve formě napomenutí uložit, v nyní posuzované věci by napomenutí ukládáno nebylo, a to zejména s ohledem na povahu přestupku spáchaného účastníkem řízení ve smyslu ust. § 37 písm. a) a ust. § 38 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán proto s ohledem na výše uvedené vyhodnotil jako zákonné, vhodné a účelné v daném případě uložit správní trest ve formě pokuty.

Za přešupek podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 energetického zákona i novelizovaného energetického zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Výše pokuty je tedy u energetického i novelizovaného energetického zákona stejná.

Správní orgán při určení výměry pokuty postupoval podle novější právní úpravy, tedy podle novelizovaného energetického zákona, a současně použil právní úpravu dle části druhé hlavy VII zákona o odpovědnosti za přešupky, jak vyplývá z části VI. odůvodnění tohoto rozhodnutí, která je ve vztahu k novelizovanému energetickému zákonu úpravou obecnou.

V. I. Obecný právní rámec

Správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona se dopustí právnická nebo podnikající fyzická osoba tím, že poruší některý ze zákazů stanovených v ust. § 46 odst. 8, 9,10 nebo ust. § 68 odst. 3 nebo 5 energetického zákona. V rámci správního řízení se správní orgán zabýval porušením zákazu poškozování energetického zařízení při provádění veškerých činností v ochranném pásmu i mimo ně podle ust. § 68 odst. 3 energetického zákona.

V. II. Právní posouzení skutku

V projednávaném případě je znakem skutkové podstaty správního deliktu poškozování plynárenského zařízení, a trestat tak lze pouze pachatele, který přímo svou činností plynárenské zařízení poškodil. V daném případě není na základě zjištěných okolností pochyb o tom, že to byl právě zaměstnanec účastníka řízení, kdo prováděl zemní práce, při kterých došlo k poškozování plynárenského zařízení. Zaměstnanec účastníka řízení prováděl zemní práce pro účastníka řízení v rámci jím prováděné činnosti a jednání zaměstnance účastníka řízení je tak přičitatelné účastníkovi řízení.

Z podkladů obsažených ve správním spise bylo prokázáno, že účastník řízení věděl, že zemní práce provádí v ochranném pásmu plynárenského zařízení či v jeho blízkosti, neboť měl k dispozici stanovisko správce plynárenského zařízení, byť toto stanovisko bylo v době provádění prací více jak 4 měsíce neplatné. Plynárenské zařízení bylo vytyčeno a v terénu vyznačeno sprejem. Pokud v době provádění prací již nebylo vytyčení plynárenského zařízení v terénu viditelné, měl si účastník řízení zajistit nové vytyčení, jinak na sebe vzal odpovědnost za následky z případného porušení plynárenského zařízení.

Nad rámec uvedeného správní orgán konstatuje, že charakteristickým znakem správních deliktů právnických osob a fyzických osob podnikajících je skutečnost, že odpovědnost těchto osob je založena porušením právních povinností bez ohledu na zavinění. Jedná se zde o objektivní odpovědnost, tedy odpovědnost za výsledek. Je proto věcí účastníka řízení, aby si při výkonu své činnosti počínal tak, aby neporušil povinnosti dané příslušnými právními předpisy, v případě jednání účastníka řízení, aby neporušil povinnosti stanovené energetickým zákonem.

V. III. Formální a materiální stránka správního deliktu

Správní orgán prokázal, že účastník řízení svým jednáním porušil ust. § 68 odst. 3 energetického zákona, a byly tak naplněny formální znaky správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

V souvislosti s naplněním formální stránky správního deliktu se správní orgán musel zabývat rovněž naplněním tzv. materiální stránky správního deliktu (škodlivosti správního deliktu pro společnost) tak, jak vyplývá ze závěrů dostupné judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu sp. zn. 8 As 17/2007-135, ze dne 31. května 2007), respektive z ust. § 5 zákona o odpovědnosti za přestupky. Správní orgán má za to, že jednání účastníka řízení naplnilo rovněž znaky materiální stránky správního deliktu, neboť v jeho jednání lze shledat společenskou škodlivost spočívající v porušení zájmu společnosti na bezpečném a spolehlivém provozu plynárenské soustavy, neboť aktivním jednáním účastníka řízení došlo k poškození plynárenského zařízení, k přerušení dodávky plynu konečnému zákazníkovi a k úniku plynu do ovzduší. Správní orgán navíc podotýká, že již skutečnost, že zákonodárce porušení určitého zákazu označil za správní delikt, vyjadřuje určitou minimální typovou míru společenské škodlivosti, kterou je nutno takovému jednání přičítat.

V. IV. Odpovědnost za správní delikt

Správní orgán se dále zabýval otázkou možných liberačních důvodů ve smyslu ust. § 91d odst. 1 energetického zákona, tedy důvodů zbavujících účastníka řízení odpovědnosti za spáchání správního deliktu. Dospěl přitom k závěru, že si účastník řízení s ohledem na výše uvedené, kdy zemní práce prováděl strojně v rozporu s bodem 6) vyjádření správce, nepočítal s dostatečnou opatrností, aby k poškození plynárenského zařízení nedošlo, a nevynaložil tak veškeré možné úsilí, které bylo možno požadovat, aby porušení povinnosti zabránil.

Lze tak uzavřít, že účastník řízení je odpovědný za spáchání správního deliktu podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona.

VI. Uložení správního trestu

Za správní delikt podle ust. § 91a odst. 1 písm. o) energetického zákona lze uložit podle ust. § 91a odst. 7 novelizovaného energetického zákona pokutu až do výše 15 000 000 Kč. Jedná se samozřejmě o maximální možnou výši pokuty, jejíž uložení připadá v úvahu v případě zvláště vysoké závažnosti správního deliktu včetně jeho následků, doby trvání a okolností, za kterých byl spáchán. V tomto případě je třeba uvažovat o uložení pokuty ve výši odpovídající okolnostem tohoto správního deliktu.

Při stanovení konkrétní výměry pokuty správní orgán přihlédl ke všem skutečnostem zjištěným ve správním řízení. Zejména přihlédl ve smyslu ust. § 37 písm. a), c) a g) zákona o odpovědnosti za přestupky k povaze a závažnosti přestupku, k přitěžujícím a polehčujícím okolnostem a k povaze činnosti účastníka řízení. V neposlední řadě správní orgán přihlédl při stanovení výše pokuty též k osobě pachatele.

Účastník řízení přestupek spáchal svým aktivním konáním, kdy prováděl zemní práce na stavbě pomocí bagru. Správní orgán tuto okolnost hodnotí jako přitěžující. Rovněž jako přitěžující okolnost správní orgán hodnotí skutečnost, že stanovisko správce plynárenského zařízení bylo v době provádění prací již více jak 4 měsíce neplatné. Účastník řízení k provádění prací přistoupil v době, kdy vytyčení plynárenského zařízení v terénu již nebylo viditelné a rovněž tuto okolnost správní orgán hodnotí jako přitěžující.

Účastník řízení svým jednáním poškodil plynovodní přípojku, tedy, z hlediska energetického, zařízení menšího významu. V důsledku poškození plynárenského zařízení došlo ke střednímu úniku plynu do ovzduší a současně k přerušení dodávky plynu jednomu konečnému zákazníkovi, což správní orgán hodnotí jako mírně přitěžující okolnosti.

Při stanovení výše uložené pokuty správní orgán hodnotil jako polehčující okolnost bezprostřední snahu účastníka řízení o řešení poškození plynovodní přípojky. Účastník řízení nebyl v poslední době evidován v rámci žádného jiného správního řízení za porušení zákona ve věcné působnosti Úřadu, což hodnotí správní orgán jako výrazně polehčující okolnost.

Úřad se při stanovení výše pokuty zabýval také otázkou majetkových poměrů účastníka řízení. Platí, že správní orgán při zjišťování osobních a majetkových poměrů vychází z údajů doložených samotným účastníkem řízení, případně z těch, které vyplynuly z dosavadního průběhu správního řízení či které si opatří samostatně bez součinnosti s účastníkem řízení. Zároveň však platí, že nelze-li takto získat přesné informace, je správní orgán oprávněn (nikoliv povinen) stanovit je v nezbytném rozsahu odhadem.

Účastník řízení nevyužil svého práva a nedoložil své aktuální majetkové poměry na základě Vyrozumění o možnosti vyjádřit se a o možnosti doložit majetkové poměry, č. j. 12420-17/2017-ERU. Správní orgán vycházel „in concreto“ jednak z veřejné části živnostenského rejstříku, z níž zjistil, že účastník řízení je podnikající fyzická osoba s předmětem podnikání: Provádění staveb, jejich změn a odstraňování. Účastník řízení je od 22. ledna 2013 plátcem daně z přidané hodnoty z čehož správní orgán dovozuje, že jeho roční obrat z podnikání činí nejméně 1 000 000 Kč. Nejedná se o nespolehlivého plátce této daně. Správní orgán dovozuje, že z výše uvedené podnikatelské činnosti mu plynou příjmy a že uložená pokuta není pro účastníka řízení likvidační.

Správní orgán má za to, že pokuta uložená ve výši tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, tedy při samé spodní hranici zákonného rozpětí pokuty, nemůže být v žádném případě považována za finanční ohrožení existence účastníka řízení. Ukládaná pokuta musí být zároveň pro pachatele citelná, neboť v opačném případě by její efekt byl minimální. Správní orgán nepochybuje, že zaplacení uložené pokuty se negativně odrazí ve finanční situaci účastníka řízení. Takový dopad je však třeba považovat za základní charakteristiku správního trestu v podobě finanční sankce.

Po zvážení všech okolností případu a na základě zjištěného stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, byla výše sankce stanovena tak, jak je uvedeno ve výroku II. tohoto rozhodnutí, tj. při samé spodní hranici možné zákonné sazby dle energetického zákona. Správní orgán k výši uložené pokuty uvádí, že se jedná o pokutu, která činí méně než 1 % z maximální zákonné výše pokuty. Stanovená výše pokuty je zcela přiměřená míře a významu chráněného společenského zájmu upraveného energetickým zákonem. Pokuta však byla zároveň stanovena v takové výši, aby byla způsobilá vyvolat citelný zásah do majetkové sféry účastníka řízení. Právě proto správní orgán uložil účastníku řízení pokutu

ve výši uvedené ve výroku II. tohoto příkazu, neboť takto stanovenou pokutu považuje za odstrašující, a uložený správní trest tak může plnit jak represivní, tak preventivní funkci. Zároveň správní orgán poznamenává, že pokuta byla uložena v souladu s ust. § 2 odst. 4 správního řádu, tedy ve výši odpovídající rozhodovací praxi Úřadu v obdobných nebo shodných případech.

VII. Náhrada škody

Poškozený uplatnil v souladu s ust. § 70 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky u správního orgánu nárok na náhradu škody ve výši 10 039,94 Kč, kterou vyčíslil jako součet ceny uniklého plynu [REDAKCE] Kč, nákladů na provedené pracovní úkony [REDAKCE] Kč, dopravu a čas strávený na cestě [REDAKCE] Kč a materiál [REDAKCE] Kč.

Z faktury č. [REDAKCE] správní orgán zjistil, že poškozený požadoval po účastníkovi řízení úhradu částky 10 039,94 Kč bez daně z přidané hodnoty (dále jen „DPH“), a to jako „náhradu škody za poškození STL plyn. přípojky, Jalubí 165, ze dne 22. 3. 2017“. Na faktuře jsou uvedeny následující položky (Tabulka 1).

Tabulka 1: Jednotlivé položky faktury č. [REDAKCE]

Označení	Množství/MJ	Cena/jedn./za	Cena bez DPH [Kč]
Náhrada škody-distribuce	2 614,000 kWh	[REDAKCE]	[REDAKCE]
Náhrada škody-únik zemního plynu	1,00 JV	[REDAKCE]	[REDAKCE]
Náhrada škody-poplatek OTE	1,00 JV	[REDAKCE]	[REDAKCE]
Náhrady škody-poškození PZ-Jalubí	1,00 JV	[REDAKCE]	[REDAKCE]
Konečná částka (Brutto) v CZK			10 039,94

Součet položek uvedených ve faktuře č. [REDAKCE] odpovídá celkové výši náhrady škody ve výši 10 039,94 Kč. Z jednotlivých položek uplatněných v rámci náhrady škody však v rámci uvedené faktury byla vyúčtována pouze náhrada škody za únik zemního plynu ve výši [REDAKCE] Kč, přičemž z obsahu spisu není zřejmé, jakým způsobem poškozený k výši uvedené částky dospěl. Stejná situace je i u dalších položek uplatněných v rámci náhrady škody.

Z faktury č. [REDAKCE] vystavené společností GridServices, s.r.o., IČO: 279 35 311, poškozenému dne 29. března 2017 správní orgán zjistil, že touto fakturou vyúčtovala společnost GridServices, s.r.o. poškozenému za opravu poškozené středotlaké plynovodní přípojky IPE DN 32 v souvislosti s událostí ze dne 22. března 2017 částku 8 270 Kč. Z dokladů předložených poškozeným však nevyplývá, zda a kdy byla tato částka společnosti GridServices, s.r.o. uhrazena.

Správní orgán nepovažuje škodu ve výši 10 039,94 Kč uplatněnou poškozeným za zjištěnou takovým způsobem, který by splňoval požadavky na její nepochybné zjištění v rámci sankčního řízení. Pro její přesné stanovení by si tak správní orgán musel opatřovat další podklady (přičemž poškozený ani na výzvu správního orgánu úplné podklady prokazující jeho nárok nepředložil), což by vedlo k průtahům v řízení a bylo by tak porušeno právo účastníka řízení na projednání jeho věci v přiměřené lhůtě, které mu s ohledem na trestní povahu řízení o správním deliktu nepochybně přísluší, stejně jako všechny další záruky, které se podle vnitrostátního práva poskytují obviněnému z trestného činu

(viz analogicky např. rozsudek Nejvyššího správního soudu, ze dne 27. října 2004, č. j. 6 A 126/2002 - 27 a rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. dubna 2008, č. j. 1 As 27/2008 - 67 i náleží Ústavního soudu ze dne 11. března 2004, sp. zn. II. ÚS 788/02 a náleží Ústavního soudu ze dne 17. ledna 2008, sp. zn. II. ÚS 82/07 - 1).

Z ust. § 89 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky vyplývá, že pokud výše škody nebyla spolehlivě zjištěna, správní orgán poškozenému nárok na náhradu škody nepřizná a odkáže ho s jeho nárokem na soud nebo jiný orgán veřejné moci. Obdobně se postupuje rovněž v případě, kdy by zjišťování škody vedlo k značným průtahům v řízení. Průtahy v řízení mohou vznikat například tehdy, pokud by vzhledem ke složitosti posouzení výše vzniklé škody musely být zpracovány znalecké posudky apod. Není totiž zpravidla v možnostech orgánů projednávajících přestupky, aby v řízení o přestupku zjišťovaly škodu, která zatím spolehlivě zjištěna nebyla, a nahrazovaly tak civilní soudy (viz Jemelka, L., Vetešník P. *Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Zákon o některých přestupcích. Komentář*. 1. Vydání. Praha: C. H. Beck 2017, s. 797).

Jinými slovy, řízení o náhradě škody (adhezní řízení) má ve vztahu k meritornímu v rámci řízení o správním deliktu, byť je jeho integrální součástí, v jistém smyslu pouze akcesorickou povahu, a procesní činnost správního orgánu tak nemůže přesahovat v daném ohledu aktivitu směřující k náležitému rozhodnutí o vině a případném trestu. Toliko občanskoprávní řízení je řízením bezvýjimečně zaručujícím (za splnění zákonem předepsaných podmínek) možnost domoci se uplatněného majetkového nároku. Obecně tedy platí, že postup spočívající v odkázání poškozených s uplatněným nárokem na náhradu škody na řízení ve věcech občanskoprávních nepředstavuje odepření spravedlnosti, ale ústavněprávně regulární použití institutu urychlujícího sankční řízení (viz analogicky např. usnesení Ústavního soudu ze dne 18. února 2015, sp. zn. II. ÚS 165/15).

Správní orgán proto o nároku poškozeného na náhradu škody ve výši 10 039,94 Kč rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku IV. tohoto rozhodnutí a odkázal jej na soud.

VIII. Náklady řízení

Výrokem III. rozhodnutí je účastníkovi řízení ukládána povinnost úhrady nákladů řízení, neboť správní orgán je podle ust. § 95 odst. 1 zákona o odpovědnosti za přestupky ve spojení s ust. § 79 odst. 5 správního řádu povinen účastníkovi, který řízení vyvolal porušením své právní povinnosti, uložit náhradu nákladů řízení paušální částkou. Podle ust. § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb., o rozsahu hotových výdajů a ušlého výdělku, které správní orgán hradí jiným osobám, a o výši paušální částky nákladů řízení, ve znění pozdějších předpisů, činí paušální částka 1 000 Kč.

Podle ust. 95 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky správní orgán přizná poškozenému na jeho návrh náhradu v řízení účelně vynaložených nákladů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení vůči obviněnému, pokud byl poškozený ve věci nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení úspěšný a prokázal jejich vznik a výši; pokud byl poškozený úspěšný alespoň v části svého nároku, správní orgán mu přizná vůči obviněnému náhradu poměrné části těchto nákladů.

Poškozený současně s uplatněním nároku na náhradu škody ve výši 10 039,94 Kč uplatnil nárok na náhradu nákladů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody ve výši celkem 4 452,80 Kč.

Poškozený se svým nárokem na náhradu škody ani zčásti úspěšný nebyl. Správní orgán mu proto náhradu vynaložených nákladů spojených s uplatněním nároku na náhradu škody nepřiznal a o nákladech řízení poškozeného rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku V. tohoto rozhodnutí.

Poučení

Proti tomuto rozhodnutí lze podat rozklad v souladu s ust. § 152 správního řádu k Radě Úřadu do 15 dnů od jeho doručení, a to jeho podáním Úřadu. Lhůta pro podání rozkladu se počítá ode dne následujícího po doručení rozhodnutí, nejpozději však po uplynutí desátého dne ode dne, kdy bylo nedoručené a uložené rozhodnutí připraveno k vyzvednutí.

Účastník řízení může proti tomuto rozhodnutí podat rozklad v plném rozsahu. Poškozený má právo podat rozklad pouze proti výroku o nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení a proti výroku o nákladech spojených s uplatněním nároku na náhradu škody nebo nároku na vydání bezdůvodného obohacení.

JUDr. Milada Sládečková, v. r.
oprávněná úřední osoba
oddělení sankčních řízení Ostrava

Obdrží:

- účastník řízení
- poškozený prostřednictvím svého zástupce [REDACTED], advokáta